



**Saksamaa presidendi Frank-Walter Steinmeieri Kõne
riikliku teenetemärgi üleandmise puhul endisele Eesti
presidendile, Kersti Kaljulaidile
15. Märtsil 2023
Tallinnas**

Mul on hea meel, et saime täna kokku nõnda piduliku ja erilise sündmuse puhul. Saksa presidendi üks paljudest toredatest ülesannetest on öelda Saksamaa nimel suur aitäh – ja anda selle tänu nähtavaks märgiks üle riiklik teenetemärk. Ja mul on hea meel tõdeda, et see ülesanne on eriti tore, arvestades, et teenetemärgi saaja pole mitte ainult poliitiliselt, vaid ka isiklikult minu riigiga nõnda tihedalt seotud kui Teie, kallis Kersti.

Pärast Teie presidendiks saamist kohtusime mitmeid kordi, ka Berliinis. Ja muidugi mäletan ma meie esimest kohtumist, kui viibisin siin, Eestis, kuus aastat tagasi, nii meie riikide kui ka kogu Euroopa jaoks olulise aastapäeva eelõhtul.

Tulin toona Tallinnasse, et meenutada koos Teiega 23. augustit – päeva, mis tähistab üht kohutavamamat, kuid samas ka õnnelikumat hetke meie mandri lähiajaloo. 23. augustil mõtleme ühest küljest 1939. aastale: Molotov-Ribbentropi pakti allakirjutamisele, minu riigi valla päästetud sõjale ja okupatsioonile ning eelkõige sakslaste ja Saksamaa nimel toime pandud koledatele kuritegudele.

Kuid teisalt mõtleme me samuti – eriti praegusel ajal – 1989. aastale: eestlaste, Kesk- ja Ida-Euroopa inimeste pöördumatule ja alistamatule vabadusearmastusele, nende vastupanule heteronoomia ja alistamise suhtes. Mäletame, kuidas tolle aasta 23. augustil võtsid sajad tuhanded Balti riikides üksteisel kätest ja moodustasid inimketi: 600 kilomeetrit pikk alates Vilniusest Leedus läbi Riia Lätis ulatudes siia, Tallinnasse Eestis. Kui julge, kui vabastav märk oli see laulev inimkett toona!

Imetlen väga eestlaste suurt vabadusearmastust, nende kirge Euroopa suhtes. Olen tänulik nende leppimise eest minu riigi ja meie,

sakslastega, ning selle eest, et panustame juba pikka aega üheskoos paremasse Euroopasse. Ja mul on hea meel, et saime koostööd teha, kallid Kersti, sageli kohtuda ja üksteist toetada ning meie aastate jooksul tekkinud sõpruse üle.

Töötasite oma ametiajal väsimatult selle nimel, et meie riigid veelgi lähedasemaks saaksid. Tänu Teie tööle ja pühendumisele on Eesti ja Saksamaa, ettevõtete, ülikoolide ja ka meie riikide kultuuriasutuste vaheline suhtlus muutunud palju intensiivsemaks. Mäletan siiani, kuidas Te Saksamaad külastades propageerisite alati haldusvaldkonna digitaliseerimist, kuidas Te lasite meil Eestis tehtud edusammudest osa saada – ja kuidas Te naeratades vaatasite mööda tõsiasjast, et meil, sakslastel, on veel sel alal nii palju tasa teha.

Olete muutnud meie riikide suhted paremaks. Ja olete muutnud Euroopa ja Euroopa Liidu paremaks. Vabadus ja turvalisus digitaalses ruumis olid Teile alati väga olulised ning võtsite väga varakult poliitilisse päevakorda küberrünnakute vastase kaitse ja võitluse vaeuudistega. Olete korduvalt juhtinud tähelepanu sellele, et Euroopa liberaalsed demokraatiad peavad olema ka hästi end kaitsta suutvad demokraatiad – ja olete teinud kõik endast oleneva, et seda kaitsevõimet ja vastupanuvõimet edendada. Selle eest olen mina, selle eest on minu kodumaa Teile väga tänulik.

Mu daamid ja härrad, hea Kersti

Kui me mõlemad 2017. aastal esimest korda kohtusime, olime täis lootust, et saime üle 23. augusti 1939 verisest loogikast, sõjast ja vägivallast. Kuid nüüd on sõda Euroopas tagasi. Esimest korda pärast Teist maailmasõda toimub keset Euroopat vallutusretk: Venemaa eitab Ukraina õigust eksisteerida ja tahab hävitada Ukraina kui iseseisva riigi. Venemaa sissetung Ukrainasse on muutnud Euroopa julgeolekukorra rusudeks.

Sarnaselt Eestiga seisab ka Saksamaa kindlalt Ukraina poolel: aitame neid, keda rünnati, aitame ukrainlasi nende võitluses vabaduse ja iseseisvuse eest. Tänapäeval on Saksamaa Euroopa mandril, sealhulgas ka sõjaliselt, Ukraina suurim toetaja. Ja me anname oma panuse liidu kaitsele: täna hommikul külastasin Ämaris saksa sõdureid, kes valvavad Balti õhutorbe missiooni raames NATO territooriumi õhuruumi. Veendusin, kui tihedas koostöös toimivad Eesti, Briti ja Saksa relvajõud. Kaitseme üheskoos Eestit, Balti riike ja liidu territooriumi iga ruutsentimeetrit – seda on näidanud viimastel nädalatel edukad Venemaa luurelennukite tuvastusoperatsioonid. Minu jaoks on oluline Teile täna veel kord väga selgelt öelda: Saksamaa võtab oma vastutuse – nii NATO kui Euroopas. Sellele võivad meie liitlased nagu ka Eesti kindlad olla!

Mu daamid ja härrad

Mulle oli isiklikult väga oluline tulla täna Tallinnasse, et anda Teile, kallis Kersti, üle kõrgeim teenetemärk, mida Saksamaa Liitvabariik saab kinkida. Olite esimene naine, kes asus oma riiki juhtima, ja Teie väsimatu koostöö ja kompromissitaotlus, Teie selge ja ka väga vahetu viis asjadega arutamiseks, Teie südamlikkus ja soojus – see kõik on mulle alati muljet avaldanud.

Ma tean, et avaldasite paar päeva pärast ametist lahkumist Facebooki video, milles olid kokku võetud kõikvõimalikud äpardused, keelevääratused ja naljakad stseenid ehk kõik see, mis võib Teie kui riigipeaga juhtuda valmistudes ette otseülekandeks või kõneks televisioonis. See oli südamlikult eneseirooniline ja arvan, et see läks paljudele inimestele korda sellepärast, et see näitas tipp-poliitikut, kes – hoolimata oma igapäevatöö tõsidusest – on säilitanud oma huumorimeele ja elurõõmu.

Mida ma enne seda reisi ei teadnud, kallis Kersti, sest sellest me kunagi tegelikult ei rääkinud: et kolisite presidendina korduvalt oma kontori Tallinnast väljapoole oma riigi teise piirkonda. Seda suurem on minu rõõm, et olen viimase aasta jooksul sama teinud. Olen mitmekordselt kolinud oma kontori pealinnast mõnda teise Saksamaa piirkonda. Nagu ma ütlesin, ei rääkinud me sellest ideest kunagi ja see, et meil mõlemal tekkis see mõtte teineteisest sõltumatult, on võib-olla teatud märk meie sidemest.

See side ja meie sõprus jäävad. Ja ootan huviga meie tulevasi kohtumisi – olenemata sellest, millist vastutust Te siis kannate. Teie rännak, kallis Kersti, jätkub, sest Teie ala pole mitte lühidistants, vaid maratonijooks. Ja pikas perspektiivis võib veel palju juhtuda.

Kallis Kersti Kaljulaid

Austan Teid täna Teie suure, tõeliselt silmapaistva panuse eest Saksa-Eesti suhetesse. Te jätsite sellesse oma jälje. Nii et ma võin Teid nüüd enda juurde paluda, et saaksin Teid autasustada Saksamaa Liitvabariigi teenetemärgiga. See aplaus on mõeldud Teile